

บทที่ 2

ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์(GFMIS)

แนวคิดของการนำระบบ GFMIS มาใช้

เดิมระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ เป็นระบบบริหารจัดการโดยใช้คน เป็นระบบ Manual ทำด้วยมือ เป็นเอกสารผลิตรายงานบนกระดาษ เป็นต้น ใช้ปริมาณวัดกันมาตลอดไม่เคยวัดด้วยคุณภาพ ไม่เคยวัดโดยผลตอบแทนความรู้สึกรับบริการ ระบบเดิม สิ่งที่มีปฏิบัติเหน็ดเหนื่อยที่สุด คือ การเก็บตัวเลข บวกด้วยมือ พิมพ์ด้วยข้อมูล ทุกคนขอรายงานทุกวัน ต่อไประบบใหม่ จะลดการทำรายงาน งานก็จะลดน้อยลง และช่วยในการปรับหน้าที่ที่ซ้ำซ้อนอยู่ในแต่ละหน่วยงาน ให้ลดความจำเป็นลงไป ระบบเดิมไม่สามารถคาดการณ์สถานะการเงินการคลังล่วงหน้าได้

รัฐบาลปฏิรูปการเงินการคลังครั้งนี้เป็นครั้งแรก เพื่อให้โปร่งใสที่สุด ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ให้ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่างบเงินที่เรียกเก็บมาจากประชาชน เพราะไม่ว่าจะเขียนกฎหมายได้อย่างไร จะมีระบบนโยบายได้อย่างไร คนจะเก่งอย่างไรก็แล้วแต่ จะไม่เป็นผล หากงบประมาณไม่ลงไปถึงเป้าหมาย และไม่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาครัฐได้

ปรัชญาของการปฏิรูปการบริหารการเงินการคลังภาครัฐ คือ ทำการเงินภาครัฐทั้งหมดให้โปร่งใส ชัดเจน มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการบริหารประเทศ ดูแลประชาชน บำบัดทุกข์บำรุงสุข กระจายสร้างความเจริญให้เกิดขึ้น

ระบบGFMIS นี้จะเป็นระบบการบริหารจัดการ การเงินการคลัง และบริหารภาครัฐ ให้โปร่งใสที่สุด รวดเร็วที่สุด มีประสิทธิภาพ วัดผลได้ ติดตามได้ ตรวจสอบได้ แก้ไขได้ ปรับปรุงได้ที่สำคัญที่สุด เปิดเผยได้ พึงง่าย ๆ คือ ขจัดความมืดออกจากระบบ ขจัดอุปสรรค ข้อกีดขวางทั้งหมด ทำให้การจัดการของประเทศสูงสุดที่กำกับ ควบคุม ดูแลให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความถูกต้อง ประหยัดชัดเจนไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง เพราะระบบนี้จะเหมือนกับเอกซเรย์การไหลของเงิน ซึ่งเป็นเหมือนเส้นเลือดในการหล่อเลี้ยงเศรษฐกิจทั้งหมดให้ตรวจสอบได้ทุกชั้นตอน

ระบบGFMIS สามารถจะส่งสัญญาณบอกเหตุ สถานการณ์การเงินของประเทศได้ด้วยว่า อีก 3 เดือนหรือ 6 เดือน ข้างหน้า จะเกิดปัญหาอะไร ตรวจสอบได้ว่าทำไปถึงไหน อย่างไร ถูกต้องหรือไม่ ตรวจสอบอุณหภูมิ ความรู้สึก ประชาชนสัมผัสทุกอย่างได้

ระบบGFMS นี้ จะสอดคล้องกับระบบความเป็นธรรมในสังคม จะช่วยเหลือ แยกแยะว่า ใครคือคนจน ใครคือคนรวย ใครคือคนที่รับประโยชน์ ใครคือคนที่ไม่ได้รับประโยชน์ เป็นความพยายามที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติการใช้จ่ายเงินรัฐ และผลตอบแทนที่จะเอามาสร้างให้เป็นความรู้ ข้อมูลที่ถูกต้อง จากข้อมูลมาสร้างเป็นภูมิความรู้ จากความรู้มาสร้างเป็นภูมิปัญญา มาวัดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เริ่มจากตรงนี้ คือ ทำระบบข้อมูลการบริหารของรัฐในด้านการเงินการคลัง ให้กว้างที่สุด ลึกที่สุด เร็วที่สุด เพื่อประเมินและปรับทิศทางได้

ระบบนี้ยังเป็นเครื่องมือที่ป้องกันตัวเอง รู้ตัวเองว่ามีอะไร รู้ตัวเองว่าทำอะไร รู้ตัวเองว่าหากทำอย่างนี้ต่อไปอาจจะไม่ดีก็ได้ ทำให้คาดการณ์ล่วงหน้าได้ด้วย

เป้าหมายที่รัฐบาลตั้งไว้หลังจากดำเนินโครงการนี้ คือ จะนำรัฐบาลเข้าสู่ยุคแห่ง Economy of Speed, Economy of Knowledge คือ ระบบเศรษฐกิจที่ดำเนินด้วยความรู้ ดำเนินด้วยความรวดเร็ว ระบบนี้จะเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ให้อยู่ในมาตรฐานที่แข่งขันกับสากลได้ คือ ทำให้ต้นทุนถูกลง ทำให้ภาคเอกชน ซึ่งต้องใช้บริการจากรัฐ หรือประชาชน มีกำลังที่จะไปสร้างความเจริญก้าวหน้าตามวิถีทางได้เร็ว ดียิ่งขึ้น ทำให้แข่งขันกับต่างประเทศได้

เพื่อให้เป็น Economy of Speed ที่ทันโลก เราใช้วิธีก้าวกระโดดไปนำเทคโนโลยีที่ล้ำยุคมาประยุกต์ใช้กับขีดความสามารถของประเทศ ดังนั้น ไทยจะเป็นประเทศแรกที่จะนำระบบการบริหารการเบิกจ่ายงบประมาณ การควบคุมการคลังภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์มาใช้อย่างสมบูรณ์แบบที่สุดในเอเชีย

ขอบเขตของโครงการ GFMS ตามเป้าหมายของรัฐบาล ในรอบแรก เนื่องจากเป็นของใหม่ จำเป็นที่จะต้องทำให้อยู่ในกรอบ คือ ทำในส่วนกลาง แล้วสร้างระบบเครือข่ายใช้ทั่วประเทศ โดยผ่าน CFO ของส่วนราชการ คือ ผู้อำนวยการกองคลัง คนที่ทำเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ คนที่ทำเรื่องการจัดซื้อ คนที่คุมเรื่องบุคลากร 3 คนนี้จะเป็นหัวใจ

ในภูมิภาคจะทำผ่านคลังจังหวัดก่อน หลังจากนั้นจึงจะพิจารณาลงไปถึงหน่วยแยกย่อย เช่น สถานีอนามัย โรงพยาบาล โรงเรียน หรือโครงการที่ต้องใช้เงินมาก ๆ ในภูมิภาค อาจจะลงไปถึงตรงนั้น ในขั้นตอนต่อไป จะมีการเชื่อมโยงระบบให้ลงไปถึงท้องถิ่น กระจายถึงหน่วยย่อย

ระดับหน่วยย่อย ขึ้นอยู่กับความจำเป็นที่จะต้องทำ เรื่องระบบการเงินเป็นระบบที่ต้องมีการดูแลเรื่องความปลอดภัยอย่างมาก เพราะฉะนั้นสิ่งที่ทำ คือต้องทำระบบให้ปลอดภัย มันคงเหมาะสม ขณะเดียวกันต้องทำงานได้

นอกจากนี้ ยังเป็นระบบที่จะให้แรงจูงใจแก่คนที่ทำงานดี มีประสิทธิภาพ ระบบนี้จะวัดประสิทธิภาพของคนได้มากขึ้น จะเป็นการประเมินที่ได้มาตรฐาน เพราะฉะนั้น คนที่ขยันขันแข็ง คนที่ทำดี จะได้รับผลตอบแทนในอัตราที่ดีขึ้น

ทั้งหมดนี้ เป็นการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ เปลี่ยนกระบวนความคิด เป็นการปฏิรูปวิธีการบริหารจัดการตัวเอง ไม่ใช่เรื่องเทคนิค ไม่ใช่เรื่องอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ใช่เรื่องเครื่องมือ ไม่ใช่เทคโนโลยีอย่างเดียว เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การทำงานของข้าราชการที่จะต้องเปลี่ยนใหม่ให้เข้ากับระบบการบริหารจัดการแบบใหม่

ระบบ GFMS ในต่างประเทศ

ประเทศไทยมิใช่ประเทศแรกในโลกที่นำระบบอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการเงินการคลังภาครัฐ ทั้งในด้านงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่าย และการบริหารงานบุคคล

หลายประเทศทั่วโลกมีการดำเนินโครงการในลักษณะเดียวกันนี้ เสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ เช่น ออสเตรเลีย สิงคโปร์ ออสเตรีย นิวซีแลนด์ และหลาย ๆ มลรัฐในสหรัฐอเมริกา เช่น มลรัฐเพนซิลวาเนีย มลรัฐโอไฮโอ เป็นต้น

ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เช่น มาเลเซียและฮ่องกง ก็อยู่ระหว่างการดำเนินการ

เพื่อให้การปรับเปลี่ยนการบริหารการเงินการคลังภาครัฐครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ครั้งนี้สามารถดำเนินการได้สัมฤทธิ์ผล สำนักงานคณะกรรมการเปลี่ยนการบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ได้เดินทางไปยังมลรัฐเพนซิลวาเนีย สหรัฐอเมริกา ซึ่งดำเนินโครงการในลักษณะเดียวกันนี้ ภายใต้ชื่อโครงการ Imagine PA (www.Imagine.PA.State.pa.us) เพื่อศึกษาถึงกระบวนการ ข้อดีข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรค ก่อนที่จะเริ่มดำเนินโครงการในประเทศไทย

โครงการ Imagine PA เป็นตัวอย่างการดำเนินโครงการที่น่าสนใจ เนื่องจากมลรัฐเพนซิลวาเนียมีขนาดของงบประมาณรายจ่ายใกล้เคียงกับรัฐบาลไทย คือ ประมาณ 2.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 9 แสนล้านบาท และใช้ระบบงานเดียวกันกับโครงการ GFMS

โครงการ Imagine PA เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่เดือน มีนาคม ปี 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงระบบการเงินการคลัง งบประมาณ บัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง ระบบบริหารบุคคลและเงินเดือนให้เป็นระบบสมบูรณ์เดียวกัน (Integrated) เพื่อให้มลรัฐเพนซิลวาเนียเป็นรัฐที่มีระบบงานในรูปแบบ e-Government อย่างสมบูรณ์โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ

- ปรับกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Redesigned Business Process)
- กระจายอำนาจการบริหารลงสู่ระดับปฏิบัติงาน (Empowerment of Employees)
- นำระบบงานในลักษณะ ERP มาใช้งาน (Adopt an Enterprise Approach)

ทั้งนี้เพื่อลดค่าใช้จ่ายและต้นทุนการดำเนินงานในระยะยาว ในขณะที่สามารถให้บริการแก่ประชาชนได้ดีขึ้นด้วย

ในปัจจุบัน โครงการ Imagine PA มีการดำเนินการวางระบบงานงบประมาณ บัญชี การเงินการคลัง จัดซื้อจัดจ้าง บริหารบุคคลและเงินเดือนโดยมีผู้ใช้งานระบบประมาณ 10,000 คน

ผลของโครงการ Imagine PA ที่เกิดขึ้น คือ ปรากฏว่าสามารถปรับการทำงานของหน่วยงาน (Agency) ให้เป็นไปในรูปแบบและกระบวนการที่เป็นมาตรฐานที่ดี (Best Practice Process) เดียวกัน สามารถลดระยะเวลา ลดเอกสาร และให้ข้อมูลบริหารด้านการงบประมาณ การคลัง การจัดซื้อจัดจ้างที่รวดเร็วในลักษณะ Online Real-Time ใช้ฐานข้อมูลกลางเดียวกันและยังสามารถลดค่าใช้จ่ายอันเกิดจากระบบจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เป็นจำนวนมากกว่า 3% ของงบประมาณการจัดซื้อจัดจ้างต่อปี

ในระหว่างการดำเนินโครงการและการนำระบบดังกล่าวมาใช้ ของมลรัฐเพนซิลวาเนีย นั้น พบอุปสรรคเพียง 2 ประการ คือ ผู้ใช้งานระบบซึ่งแม้ว่าจะมีความเข้าใจเป้าหมายและประโยชน์ของระบบเดิมที่ใช้อยู่และอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากความยากลำบากในการกำหนดมาตรฐานใหม่ ของรหัสข้อมูลและรายละเอียดข้อมูลที่ต้องสอดคล้องกัน เพื่อให้เป็นข้อมูลร่วมกันของทุกหน่วยงาน รวมทั้งต้องใช้เวลาในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลพอสมควร

อย่างไรก็ตาม ด้วยความร่วมมือร่วมใจจากเจ้าหน้าที่ของมลรัฐในทุกระดับ ที่มีเป้าหมายร่วมกันในการนำพาโครงการ Imagine PA ไปสู่ความสำเร็จ รวมทั้งการที่สำนักงานโครงการได้จัดทีมงานรับผิดชอบระดับต่าง ๆ เข้าช่วยเหลือสนับสนุนผู้ใช้งานในตอนเริ่มใช้งานครั้งแรก และให้ผู้ใช้งานจัดทีมช่วยเหลือกันเอง รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และฝึกงานร่วมกัน ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ ในที่สุดระบบงานโครงการ Imagine PA ก็สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับ และเพนซิลวาเนีย ก็กลายเป็นหนึ่งในมลรัฐตัวอย่างของสหรัฐอเมริกาที่สามารถก้าวเข้าสู่การบริหารงานภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ และการเป็น e-Government ที่ประสบความสำเร็จ

จากกรณีศึกษาดังกล่าว ทำให้เห็นได้ว่า การดำเนินโครงการ GFMS ในประเทศไทย จะประสบความสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของพี่น้องข้าราชการทุกท่าน เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างประวัติศาสตร์และนำพาโครงการให้ไปสู่ความสำเร็จ เพื่อให้การบริหารงานของรัฐสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดยุทธศาสตร์การใช้งบประมาณเพื่อการสร้างรายได้ให้ประชาชนอย่างมีเป้าหมายและเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

ระบบ GFMS ประเทศไทย

จากนโยบายที่ภาครัฐเร่งปฏิรูประบบการบริหารและปฏิบัติงานด้านการเงินการคลังให้เป็นเครื่องมือในการบริหารทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจึงได้ดำเนินการจัดทำ “โครงการเปลี่ยนระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์” หรือ GFMS ขึ้น

GFMS คือ โครงการเปลี่ยนระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐ ให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ โดยนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อปรับกระบวนการดำเนินงานและการจัดการภาครัฐ ด้านการงบประมาณ การบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายงบประมาณ และการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการปฏิรูประบบราชการที่เน้นประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินงาน ทำให้การใช้ทรัพยากรภายในองค์กรเป็นไปอย่างคุ้มค่า พร้อมกับการได้ข้อมูลสถานะภาพการคลังของรัฐที่ถูกต้อง รวดเร็ว และทันการณ์เพื่อการบริหารนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ

ขอบเขตระบบงาน

ระบบงาน GFMS ในโครงการ ประกอบด้วย ระบบงานหลัก 2 ด้าน ได้แก่

1. ระบบด้านปฏิบัติการ (รองรับโดย Software SAP R/3) ประกอบด้วย
 - 1.1 ระบบการบริหารงบประมาณ
 - 1.2 ระบบการรับ/จ่ายเงิน
 - 1.3 ระบบ ติดตามการใช้งบประมาณ
 - 1.4 ระบบบัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง
 - 1.5 ระบบบัญชีสินทรัพย์ถาวร
 - 1.6 ระบบบัญชีต้นทุนและบัญชีบริหาร
 - 1.7 ระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
 - 1.8 ระบบการบริหารเงินสดและเงินคงคลัง
2. ระบบข้อมูลเพื่อการบริหาร (รองรับ โดย Software SAP BW) ประกอบด้วย
 - 2.1 ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังสำหรับนายกรัฐมนตรี
 - 2.2 ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังสำหรับรองนายกรัฐมนตรี
 - 2.3 ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังสำหรับรัฐมนตรี
 - 2.4 ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังสำหรับปลัดกระทรวง
 - 2.5 ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังสำหรับอธิบดีกรม

2.6 ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังสำหรับผู้ว่าราชการจังหวัดCEO

2.7 ข้อมูลเพื่อการบริหารด้านการเงินการคลังสำหรับผู้บริหารด้านการเงิน CFO

แบบ Online Real Time และ หลายมิติ

ระบบงาน GFMS ครอบคลุม การบริหาร การใช้จ่ายงบประมาณของส่วนกลาง และ ส่วนราชการ ดังนี้

1. เงินในงบประมาณ ที่ระบุตามพระราชบัญญัติงบประมาณ ประจำปี ทั้งงบกลาง และงบของส่วนราชการ ทั้งหมด
2. เงินนอกงบประมาณ ของส่วนราชการ ที่มีการรับ/จ่าย เงินผ่านบัญชีเงินคงคลังที่ 1 ทั้งหมด
3. เงินนอกงบประมาณ ของส่วนราชการ ที่ไม่ได้มีการรับ/จ่าย เงินผ่านบัญชีเงินคงคลังที่ 1 บางส่วน เฉพาะยอดเงิน ที่สามารถ ระบุ ติดตาม และบันทึกรายการ ในระบบ ในปัจจุบันได้

การดำเนินโครงการ GFMS ประกอบด้วย

ระบบวางแผนและจัดทำงบประมาณ เพื่อรองรับการวางแผนและจัดทำงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงาน (Performance Based Budgetary) ที่เน้นผลผลิตและผลลัพธ์ รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่จะ ช่วยในการจัดทำงบประมาณในแต่ละขั้นตอน โดยระบบ GFMS จะต่อเชื่อมและทำงานร่วมกับ ระบบ BIS ของสำนักงบประมาณ

ระบบการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งจะติดตามเปรียบเทียบการใช้จ่าย งบประมาณกับเป้าหมาย ผลผลิตเป็นรายเดือน รายไตรมาส เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต้นทุน ต่าง ๆ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

ระบบการบริหารการเบิกจ่ายแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การบริหารเงินสดมี ประสิทธิภาพและมีสภาพคล่องที่ดีขึ้น ส่วนราชการไม่ต้องเบิกเงินสำรองเก็บไว้ในบัญชีของตน นอกจากนี้ยังเป็นระบบที่สามารถควบคุม ติดตาม อนุมัติการเบิกจ่ายได้อย่างเป็นขั้นตอน และเพิ่ม ประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการเบิกจ่าย/โอนเงินแก่คู่สัญญาได้เร็วขึ้น ทำให้คู่สัญญาลดภาระ ด้านดอกเบี้ย อันจะนำมาสู่ราคาซึ่งลดลงในที่สุด

ระบบนี้ยังเป็นระบบข้อมูลที่สำคัญ สำหรับผู้บริหาร ในการติดตามการเบิกจ่าย งบประมาณ ซึ่งจะให้ข้อมูลแบบ Online Real-Time ทันทีที่บันทึกรายการ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ การใช้จ่ายงบประมาณว่าเป็นไปตามเป้าหมาย ระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ และเป็นระบบที่ใช้ใน การวิเคราะห์ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณโดยละเอียดระดับรายการได้

ตลอดเวลา และเป็นระบบที่เชื่อมต่อกับระบบการส่งจ่ายเงิน (Payment System) ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

ระบบบัญชีการเงิน การคลังภาครัฐแบบเกณฑ์คงค้าง ซึ่งจะรวบรวมข้อมูล และจัดทำงบการเงินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ในภาพรวมทั้งหมด

ระบบการจัดซื้อเพื่อการลงทุนสินทรัพย์ถาวร เป็นระบบการจัดซื้อเพื่อการลงทุนสินทรัพย์ถาวรที่เชื่อมโยงกับระบบงบประมาณและบัญชีการเงิน

ระบบข้อมูลเพื่อติดตาม ตรวจสอบ ซึ่งจะใช้ในการกำกับ ติดตามการใช้งบประมาณของส่วนราชการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถเรียกดูข้อมูลได้ทันที โดยไม่ต้องเดินทางไปยังส่วนราชการ อันก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการทำงานมากขึ้น

ระบบบริหารทรัพยากรบุคคลเฉพาะระบบโครงสร้างองค์กร ทั้งระบบข้อมูลบุคลากร ระบบเงินเดือนและผลประโยชน์ เฉพาะข้าราชการที่สำนักงาน ก.พ.รับผิดชอบ

ระบบข้อมูลผู้บริหารแบบ Online Real-Time เป็นระบบฐานข้อมูลการบริหารด้านการเงิน การคลัง อันจะเป็นฐานข้อมูลหลักของประเทศ เพื่อให้ส่วนราชการใช้ในการบริหารภายใน และคณะรัฐมนตรีใช้ในการบริหารติดตามเป้าหมายการดำเนินงานของส่วนราชการ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ GFMS

เป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับ CEO แต่ละหน่วยงานในการบริหาร วิเคราะห์ข้อมูลด้านการเงินการคลัง ที่ถูกต้อง รวดเร็ว แม่นยำ ทันทต่อการตัดสินใจ ภายใต้รหัสโครงสร้างรหัสงบประมาณ รหัสบัญชี รหัสพัสดุ ที่จะป็นรหัสกลางของประเทศ ลดภาระและความซ้ำซ้อน ในการจัดทำรายงานด้านงบประมาณ บัญชี การเงินการคลัง การพัสดุ ที่ต้องจัดทำส่งส่วนกลาง

ช่วยอำนวยความสะดวกและลดเวลา ในการจัดทำรายงานการเงิน การคลัง การปิดบัญชี ประจำวัน ประจำเดือน ประจำปี

เพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผน บริหารและติดตามการรับจ่ายเงินในงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ กองทุนหมุนเวียน โดยเปรียบเทียบการรับจ่ายเงินจริง กับแผนรับจ่าย (Budget Plan) ตามแผนงาน งานโครงการเป็นรายวัน รายเดือน รายไตรมาส รายปี แบบ Online Real-Time รวมถึงปรับเปลี่ยนลดขั้นตอนในการจัดสรร/โอนเงินงวด เป็นการ Release งบประมาณในระบบตามระยะเวลาให้รวดเร็วขึ้น

รองรับการปฏิบัติงานในระบบบัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง ที่สอดคล้องกับมาตรฐานบัญชีสากล IPSAS (International Public Sector Accounting Standard) โดยเฉพาะการบริหารและจัดทำทะเบียนสินทรัพย์ถาวรรายตัว (Fixed Asset) ที่ถูกจัดเก็บและคำนวณค่าเสื่อมราคา ในระบบตลอดอายุสินทรัพย์

ปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ สู่แนวทางการจัดซื้อจัดจ้างแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Procurement) ก่อให้เกิดความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยในส่วนนี้ระบบ GFMIS จะเชื่อมต่อกับระบบ G-Procurement

ปรับปรุงขั้นตอน วิธีการ เพิ่มความรวดเร็ว ลดเอกสาร ลดระยะเวลาในการรับจ่ายเงินจากการใช้เงินสดและเช็คเป็นหลักในปัจจุบัน เป็นการรับจ่ายแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Receipt/Payment) ที่ใช้การโอนเงินเข้าสู่บัญชีคู่สัญญา ข้าราชการ ลูกจ้าง บัญชีส่วนราชการและบัญชีเงินคงคลัง

GFMIS ยังจัดเตรียมระบบเพื่อรองรับการจัดทำบัญชี และการบริหารต้นทุน โดยเฉพาะต้นทุนกิจกรรม ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินผลความสำเร็จของผลผลิต และผลลัพธ์

GFMIS จะจัดเก็บข้อมูลการเงิน การคลัง เพื่อการติดตาม ตรวจสอบ ทั้งในลักษณะ Online Real-Time และข้อมูลสะสมย้อนหลังตามระยะเวลาที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

กล่าวโดยสรุป คือ GFMIS จะให้ข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ ทั้ง 4 ด้าน คือ ข้อมูลการติดตามการบริหารใช้จ่ายงบประมาณ ข้อมูลงบการเงิน การคลัง ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง ข้อมูลด้านบริหารทรัพยากรบุคคล

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการนำระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐมาใช้ในส่วนราชการ ก่อนข้างมีน้อย เท่าที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าศึกษาเป็นงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับใกล้เคียงกัน 2 ผลงานวิจัย ได้แก่

1. ปัญหาอุปสรรคของแนวทางการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์(e-Government)ในประเทศไทย โดย อำนวย เรืองปทีปวิจิตร,2548 กล่าวว่า รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) คือ วิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการของภาครัฐ ปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชน บริการข้อมูลและสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ประชาชนได้รับการบริการจากภาครัฐที่ดีขึ้น มีความใกล้ชิดกับภาครัฐมากขึ้น อีกทั้งทำให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขันกับนานาประเทศได้ดีขึ้นด้วย

ประเทศไทยมีการพัฒนา (e-Government) โดยมีการจัดทำแผนทิศทางการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อที่จะให้บริการสาธารณะ ให้บริการข้อมูลที่ดี มีมาตรฐาน และคุณภาพแก่ประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐด้วยกัน รวมถึงการบริหารจัดการของรัฐที่ดีมีคุณภาพและประสิทธิผล เช่น การบริหารจัดการด้านการเงินระหว่างภาครัฐ การจัดซื้อจัดจ้างผ่านสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ที่รวดเร็ว โปร่งใส ยุติธรรม การบริหารข้อมูลและทรัพยากรภาครัฐ การติดต่อสื่อสาร และประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ ซึ่งประเทศไทยได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มาเป็นเวลาพอสมควรแล้ว แต่ยังคงประสบปัญหาด้านความล่าช้าของการดำเนินโครงการฯ ทำให้ขณะนี้ประเทศไทยอยู่ในสถานะที่ล่าช้าและถูกทิ้งห่าง ถ้าเปรียบเทียบกับประเทศในเอเชียด้วยกัน การศึกษาครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อให้ทราบแผนทิศทางของการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของไทย

จากการศึกษาพบว่า ขณะนี้ประเทศไทยมีการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ในระดับหนึ่ง มีการบริหารจัดการภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีการพัฒนาเว็บไซต์ ในระดับกรม กระทรวง และให้บริการประชาชนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ แต่ยังคงประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณในการจัดหาระบบเทคโนโลยี, กฎหมาย หลักเกณฑ์ต่าง ไม่เอื้อต่อการดำเนินโครงการ, ภาครัฐยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญในการใช้ระบบคอมพิวเตอร์, ปัญหาด้านความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ และประชาชนผู้รับบริการยังไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐอย่างทั่วถึง ซึ่งการศึกษานี้เป็นการศึกษาเบื้องต้น และควรจะมีการศึกษาในรายละเอียดต่อไป

2. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการงบประมาณแนวใหม่ : ศึกษาการปรับระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์(GFMIS)โดย อภิรัชย์ ขุนจันทร์ ,2547 กล่าวว่าการศึกษาวินิจฉัยเรื่องการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อจัดการงบประมาณแบบใหม่ ศึกษาการปรับระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ศึกษาเฉพาะกรณีของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแรงจูงใจมาจากการที่ได้ศึกษาการบริหารงานในยุคต่าง ๆ จนมาถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคของการปฏิรูประบบราชการ ที่ได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาครัฐ เพื่อก้าวสู่แนวทางรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) ที่จะให้ (e-Government) เป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนากลยุทธ์และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการปฏิรูประบบราชการ รวมถึงเป็นกลไกที่จะเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาระบบงานทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ในอนาคต ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าของหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ สำนักงานงบประมาณ ที่รับผิดชอบในการจัดทำและบริหารงบประมาณของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องการที่จะศึกษาให้ต้องเห็นว่าการนำระบบ (GFMIS) เข้ามาใช้ในการบริหารงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนและจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตาม

ผลการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้หรือไม่ เมื่อนำมาใช้แล้วจะมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

หลังจากได้ทำการศึกษาแล้ว จึงได้ทราบว่าระบบ (GFMS) มีความเหมาะสมในการที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะทำให้การรับส่งข้อมูลงบประมาณระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสังกัด รวมทั้งหน่วยงานกลางต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานงบประมาณ กรมบัญชีกลาง และ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว มีความถูกต้อง แม่นยำ ทันทต่อการตัดสินใจ และยังช่วยลดภาระและความซ้ำซ้อนในการจัดทำรายงานด้านงบประมาณ บัญชี การเงินการคลัง การพัสดุ ที่ต้องจัดส่งส่วนกลาง ทำให้การวางแผนและการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น แต่ปัญหาที่พบ คือ ความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานบางส่วนงาน ความไม่เพียงพอของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ความไม่เชื่อมั่นในความถูกต้องของข้อมูลตัวเลขของระบบ (GFMS) ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งความไม่สมบูรณ์ของระบบงาน (GFMS) ที่ยังไม่สนองตอบต่อความคล่องตัวของส่วนราชการตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในเรื่องของการโอนและหรือเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณ ดังนั้น การจะให้การบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) ประสบผลสำเร็จจะต้องพัฒนาทั้งบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และระบบงาน ให้มีความพร้อมและเชื่อมโยงสอดคล้องประสานเป็นหนึ่งเดียวกันให้ได้